

ЗАКОН

о платном промету

“Службени лист СРЈ”, бр. 3 од 18. јануара 2002, 5 од 25. јануара 2003, “Службени гласник РС”, бр. 43 од 20. априла 2004, 62 до 19. јула 2006, 111 од 29. децембра 2009 - др. закон, 31 од 9. маја 2011, 139 од 18. децембра 2014 - др. закон

Члан 1.

Престао је да важи (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

Члан 2.

Поједини појмови у смислу овог закона имају следећа значења:

1) клијент означава физичко или правно лице које има рачун код банке, укључујући и банку и друге субјекте који, у складу са законом, имају рачуне код Народне банке Србије;*

2) правно лице означава предузећа, јавне институције и друге облике организовања, чије је оснивање регистровао надлежни орган или је основано законом;

3) физичко лице означава лице које обавља делатност ради стицања добити и друго физичко лице;

4) динар означава новчану јединицу **Републике Србије***;

5) *брисана је (види члан 3. Закона – 43/2004-9)*

6) новчаним средствима означавају се готов новац и депозити који се држе на рачунима код банака;

7) рачун означава текући, жиро и други рачун, укључујући и рачун за извршење једне трансакције плаћања, отворен на основу уговора између клијента и банке;

8) обрачунски рачун означава рачун банке, као и рачуне других субјеката који се воде у Народној банци Србије, преко кога се врше плаћања и обрачунавају међубанкарска, односно међусобна плаћања;*

9) покрићем на рачуну означава се довољан износ расположивих средстава и састоји се од салда претходног банкарског дана, средстава доспелих на рачун у току банкарског дана и уплата у току тог дана, умањен за плаћања извршена у току тог банкарског дана, за исплате и предвиђене банкарске тарифе, до момента утврђивања покрића, али не означава средства евидентирана као привремени кредит на рачуну;

10) банка означава:

а) *правно лице* које је основано као банка и које послове обавља према закону којим се уређују банке ***,

б) *брисана је* (види члан 3. Закона - 43/2004-9)

в) **Народну банку Србије***,

г) *брисана је* (види члан 3. Закона - 43/2004-9)

11) иницијална банка означава банку која прима први налог за плаћање којим се иницира трансакција плаћања *;

12) пријемна банка означава сваку банку која прими налог за плаћање пошиљаоца;

13) одредишна банка означава банку идентификовану у налогу за плаћање, у којој се извршава плаћање кориснику-повериоцу у трансферу одобрења, односно банку у којој је рачун дужника у трансферу задужења и која у трансакцији плаћања прима последњи налог за плаћање. У трансферу одобрења одредишна банка је банка повериоца, а у трансферу задужења - банка дужника;

14) банка посредник означава пријемну банку која није ни иницијална, ни одредишна банка;

15) банкарски дан означава део дана у коме је банка отворена за пријем, обраду и пренос налога за плаћање и других обавештења која се односе на трансакције плаћања;

16) датум валуте означава банкарски дан на који је потребно извршити налог за плаћање, према инструкцијама пошиљаоца;

17) дужник означава физичко или правно лице које врши плаћање у трансакцији плаћања;

18) поверилац означава физичко или правно лице које прима уплату у трансакцији плаћања;

19) пошиљалац означава физичко или правно лице које налог за плаћање даје пријемној банци;

20) налогодавац означава пошиљаоца првог налога за плаћање којим се иницира трансакција плаћања. У трансферу одобрења налогодавац је дужник, а у трансферу задужења - поверилац;

21) прималац означава правно или физичко лице чија банка треба да прими последњи налог за плаћање у трансакцији плаћања. У трансферу одобрења прималац је поверилац, а у трансферу задужења - дужник;

22) налог за плаћање означава безусловну инструкцију дату банци да изврши плаћање или наплати одређени износ новца с назначеног рачуна;

23) електронским се означава начин преноса налога за плаћање и других података у трансакцији плаћања - телекомуникацијски или физичком испоруком трака, дискета и сличних носилаца података;

- 24) извршење означава спровођење инструкција садржаних у налогу за плаћање - издавањем пријемној банци одговарајућег налога за плаћање;
- 25) трансакција плаћања означава пренос повериоцу новчаних средстава с рачуна дужника, или на рачун повериоца. У трансакцији плаћања дужник и поверилац могу бити различита физичка или правна лица, или исто физичко или правно лице;
- 26) клиринг означава размену и обраду међубанкарских налога за плаћање - ради обрачуна билатералних или мултилатералних нето износа које свака банка дугује, или које се свакој банци дугују за поравнање налога за плаћање укључених у сваки клириншки круг;
- 27) обрачун означава извршавање налога за плаћање међубанкарских плаћања;***
- 28) уговор означава споразум закључен између банке и клијента, којим се регулишу отварање и вођење рачуна, као и права и обавезе уговорних страна.
- Одредбе овог закона које се односе на правна лица примењују се и на огранке страних привредних друштава који су основани у складу са законом којим се уређује оснивање привредних друштава.****

*Службени гласник РС, број 43/2004

**Службени гласник РС, број 62/2006

***Службени гласник РС, број 31/2011

Чл. 3-16.

Престали су да важе (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

Престали су да важе наслов испред члана 17. и члан 17. (види члан 17. Закона - 43/2004-9)

Члан 18.

Престао је да важи (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

Престали су да важе наслов испред члана 19. и члан 19. (види члан 18. Закона - 43/2004-9)

Чл. 20-37.

Престали су да важе (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

Престали су да важе наслов испред члана 38. и члан 38. (види члан 27. Закона - 43/2004-9)

Чл. 39. и 40.

Престали су да важе (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

Чл. 41-43.

Престали су да важе (види члан 30. Закона - 43/2004-9)

Чл. 44-46.

Престали су да важе (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

XI. ПРИНУДНА НАПЛАТА С РАЧУНА КЛИЈЕНТА

Члан 47.

Принудна наплата с рачуна клијента врши се са свих рачуна клијента код банака на којима он има средства, и врши се на основу:

- 1) извршних решења пореских, царинских и других надлежних органа - према времену пријема;
- 2) извршних судских решења, других извршних наслова, законских овлашћења * - према времену пријема;
- 3) **налога поверилаца на основу доспелих хартија од вредности, меница или овлашћења које је дужник дао својој банци и свом повериоцу - према времену пријема.***

Принудна наплата се врши према редоследу из става 1. овог члана.

Повраћај средстава утврђен у члану 31. овог закона има приоритет у односу на наплату на основу налога из става 1. овог члана.

*Службени гласник РС, број 43/2004

Члан 47а*

Принудна наплата из члана 47. став 1. тачка 3) овог закона може се вршити на основу меница или овлашћења из те тачке само ако су и менице и овлашћења евидентирани у регистру меница и овлашћења који води Народна банка Србије (у даљем тексту: регистар меница и овлашћења).*

Регистар меница и овлашћења садржи следеће податке:*

- 1) серијски број менице/овлашћења;***
- 2) матични број дужника, односно јемца или авалисте;***
- 3) датум издавања менице/овлашћења;***
- 4) датум доспећа менице/овлашћења;***
- 5) износ на меници/овлашћењу, а ако је реч о бланко меници - податке о основу издавања (нпр. уговор о кредиту и сл.) и износ из основа издавања;***
- б) датум и време регистравања менице/овлашћења.***

Захтев за регистрацију менице или овлашћења из става 1. овог члана дужник подноси својој банци, која издаје потврду о регистрованим меницама или овлашћењима.*

Регистар меница и овлашћења је јавна књига и води се у електронском облику, а подаци из овог регистра доступни су на интернет страни Народне банке Србије.*

Као датум и време регистравања меница и овлашћења сматра се датум и време када су на интернет страни Народне банке Србије објављени подаци из става 2. овог члана, за чију тачност и веродостојност одговара банка.*

Народна банка Србије прописује ближе услове, садржину и начин вођења регистра меница и овлашћења, као и начин брисања података из регистра.*

*Службени гласник РС, број 31/2011

Члан 48.*

Принудну наплату врши Народна банка Србије.*

Народна банка Србије основе за принудну наплату из члана 47. став 1. тач. 1) и 2) овог закона прима од њихових издавалаца и одмах после тог пријема свим банкама налаже да блокирају све динарске и девизне рачуне овог дужника, да му не отварају нове рачуне и да јој без одлагања доставе податке о стању средстава на тим рачунима.*

Кад прими обавештење од банака о стању средстава на рачунима из става 2. овог члана, Народна банка Србије налаже банци код које дужник има највиши износ

средстава на отвореном динарском рачуну да се налог за принудну наплату изврши с тог рачуна, а ако на њему нема довољно средстава – извршење се налаже и другим банкама код којих дужник има отворене динарске рачуне, и то редом, према висини средстава на тим рачунима, до потпуног извршења налога за принудну наплату.*

Ако на динарским рачунима нема средстава за извршење налога за принудну наплату или их нема довољно – извршење се налаже банкама код којих дужник има отворене девизне рачуне, и то редом, према висини средстава на тим рачунима, до потпуног извршења налога за принудну наплату.*

Под средствима за извршење налога за принудну наплату подразумевају се динарска средства која се воде на динарским рачунима код банке, као и динарска противвредност девизних средстава код банке, осим средстава чије је извршење изузето законом, актом Владе, прописом Народне банке Србије, судском одлуком или одлуком пореског, односно царинског органа и средстава донација и хуманитарне помоћи, животног осигурања, прихода од приватизације, средстава за формирање робних резерви, средстава самодоприноса, судских депозита, средстава одређених за исплату по основу акредитива, средстава депозита за обезбеђење кредита, средстава буџета за исплату премија, субвенција и регреса, средстава обезбеђења по уговорима прописаних законом и другим прописом, као и туђих средстава на рачунима дужника.*

Ако дужник има орочена средства код банке, банка је дужна да, после истека уговореног рока на који су та средства орочена, и та средства користи за извршавање налога за принудну наплату у ком случају не може продужавати уговор на основу кога су та средства орочена.*

Средства дужника на рачуну код банке блокирана на основу налога за принудну наплату не могу се користити за друга плаћања тог дужника.*

Након потпуног извршења налога за принудну наплату, Народна банка Србије без одлагања обавештава банке о том извршењу, ради деблокаде средстава дужника на његовим рачунима код тих банака.*

Основи и налози за принудну наплату евидентирају се и извршавају према времену пријема код Народне банке Србије.*

*Службени гласник РС, број 31/2011

Члан 49.*

Налози из члана 47. став 1. тачка 3) овог закона извршавају се са рачуна дужника код банке наведене у тим налозима.*

Ако на рачуну из става 1. овог члана нема средстава за извршавање налога из тог става или их нема довољно - банка наведена у овим налозима податке из тих налога одмах доставља Народној банци Србије, ради извршења принудне наплате с рачуна дужника код банака на којима има средстава, на начин утврђен у члану 48. овог закона.**

*Службени гласник РС, број 43/2004

**Службени гласник РС, број 31/2011

Чл. 49а-49в

Престали су да важе (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

Члан 50.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице:*

1)-5) престале су да важе (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

б) ако своја средства на рачуну код банке блокирана на основу налога за принудну наплату користи за друга плаћања (члан 48. став 7);*

7) престала је да важи (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу – новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара.*

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и физичко лице које обавља делатност – новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара.*

*Службени гласник РС, број 31/2011

Члан 51.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај банка:**

1)-17) престале су да важе (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

18) ако не поступа у складу са чланом 48.* ст. 2. до 8. овог закона и прописима донетим на основу члана 57. став 3. тог закона;***

19) ако не поступа у складу са чланом 49. став 2. овог закона.*

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у банци – новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара.**

*Службени гласник РС, број 43/2004

**Службени гласник РС, број 31/2011

Члан 52.

Престао је да важи (види члан 39. Закона - 43/2004-9)

Престали су да важе наслов изнад члана 53. и члан 53.(види члан 12. Закона - 31/2011-154)

Члан 54.

Престао је да важи (види члан 44. Закона – 111/2009-53)

Чл. 55. и 56.

Престали су да важе (види члан 231. Закона - 139/2014-48)

Члан 57.

Престали су да важе ранији ст. 1. и 2. (види члан 231. Закона 139/2014-48)

Начин принудне наплате с рачуна клијента у смислу овог члана прописује **Народна банка Србије***.

*Службени гласник РС, број 43/2004

Чл. 58-60.

Престали су да важе (види члан 231. Закона - 139/2014-48)